

Křesťanská etika: Homosexualita

I. současná situace

Homosexuální životní styl je již od poválečného období na výrazném vzestupu nejen, co se týče rozšíření, ale především, co se týče pozornosti. Přispívá k tomu obecná morální emancipace vlivem moderní a postmoderní společenské situace, která je charakteristická mimo jiné zdůrazněním role jedince a jeho osobní svobody, hledáním osobního štěstí namísto poslušnosti obecně dané povinnosti a také důrazem na silný zážitek jako podstatný prostředek nabytí stavu blaženosti. Do roku 1533 bylo v Anglii oficiálním trestem za homosexuální praxi pohřbení zaživa, do roku 1861 platil ve stejné zemi za tento zločin běžný trest smrti. Do roku 1967 mohl být člověk za homosexuální jednání odsouzen k doživotnímu žaláři. V poválečných letech se společně s mnoha jinými změnami postojů začal významně vynořovat i nový pohled na homosexualitu. Výsledkem bylo postupné oddémonizování a také rostoucí ocenění homosexuality. V r. 1974 Americká psychologická asociace odstranila homosexualitu ze seznamu psychopatologických jevů. Je obecně známo, že v současnosti je kyvadlo stále víc vychýleno na souhlasnou stranu ve věci homosexuality. Zároveň se stává přípustnost dříve nepřipustného jakýmsi lakmusovým papírkem toho, zda je člověk dostatečně tolerantní, či demokratický. Pohled na homosexualitu jako dříve zavrhaný způsob soužití je nyní často první na ráně jako dobrý test toho, zda je člověk správně liberální, nebo naopak správně konzervativní. V těchto převážně politických („táborových“), než poctivě etických diskusích pak snadno zapadá to, o co skutečně má jít. Homosexualita souvisí s tím nejdůvěrnějším a základním v životě člověka. Proto je hledání odpovědného a moudrého postoje v této oblasti nanejvýš potřebné.

- Křesťané zastávají v této otázce rozdílná stanoviska, i když převažuje pohled, který homosexualitu neschvaluje.

- rozhodující témata:

- rozlišení mezi *homosexuální orientací* (sklonem k homosexuálnímu životnímu stylu) a *homosexuální praxí* (samotným životním stylem)
- otázka příčiny homosexuální orientace: biologická, nebo společenská podmíněnost? Tedy je homosexualita dána, nebo si ji člověk vybírá?

- dva základní pohledy:

II. Homosexualita je vpořádku

- křesťanská argumentace na podporu legitimacy homosexuality se objevila po 2. světové válce ústy dvou biblistů – D.S. Baileyho (*Homosexuality and the Western Christian Tradition* – 1955) a J. Boswella (*Christianity, Social Tolerance and Homosexuality* – 1961)

A. Bible

- Gn 19 – Sodoma

- příběh o sodomské zvrácenosti není příběhem o homosexuálním znásilnění; sloveso *já dá* používané v tomto vyprávění (Gn 19,5) znamená doslova „poznat“, nikoliv poznat v sexuálního slova smyslu, jak bývá běžně v kontextu SZ chápáno.

- skutečný problém byl v porušení zákona o pohostinství, což byla významná kulturní i náboženská hodnota té doby, tedy ve zneuctění Lotových hostů
- **Ez 16,49** – jako hřích Sodomy jsou zmíněny pýcha, sytost chleba a sebejistý klid, nikoliv homosexualita!
- **Lv 18** – kultické zákony SZ nelze aplikovat přímočaře do dnešní doby; jedná se o kultické nařízení; problémem není samotný homosexuální styk, nýbrž jeho kultické – modlářské souvislosti, tedy hlavně kultická prostituce)
- **1 Sam 18-20 – vztah Davida a Jónatána**
- šlo o homosexuální vztah: 1 Sam 18,3: „milovali se“; 18,4: „Jónatán nahý“, 20,41: David „se vzchopil“ znamená nejspíš, že byl vzrušen; „políbili se“
- **SZ obecně** - pokud je SZ proti homosexualitě, tak pouze z důvodu zásadního důrazu na plození dětí (což souvisí s mesiášským očekáváním skrze potomstvo)
- **1 Kor 6,9** – Pavel v tomto výčtu neřestí uvádí svůj osobní názor, nikoliv normativní Boží postoj; podobně jako dále - viz 1 Kor 7,25; navíc se tento text týká pouze pohoršlivé (nezodpovědné, promiskuitní, vyzývavé homosexuální praxe)
- **Pavlovy názory jsou obecně výrazně kulturně podmíněné** – podobně jako šátky na hlavě, délka vlasů u mužů (např. 1 Kor 11,14), atd., je i homosexualita Pavlem odmítána kvůli určitému kulturnímu prostředí, na něž reaguje, a které už dnes není aktuální.

Odpověď na tyto biblické argumenty

- **Gn 19** – jakkoliv mohla hrát roli i zpronevěra proti pohostinnosti a další projevy a důsledky zkaženosti sodomských, jedním z těchto projevů je jistě touha po sexuálním styku s Lotovými hosty; Lot přece chce vydat těm mužům místo hostů své dvě dcery, aby s nimi mohli spát (v. 6) – sexuální souvislost je tedy jasná. Navíc sloveso jádá má v tomto kontextu téměř jistě sexuální význam.
- **Lv 18** – zákaz homosexuálního jednání je mrální, nikoliv jen kultický zákon Tóry (viz další zákony v téže kapitole – znásilnění, incest, aj).
- **1 Sam 18-20** – výklad vztahu Davida a Jónatana jako milostného poměru je z hlediska kontextu vyprávění i jazykových detailů přitažený za vlasy
- **neplodnost** byla problémem, ale nikoliv zločinem (pokud by byla zločinem, byli by trestáni i Svobodní, bezdětní lidé); homosexuální vztah tedy není odsouzen pouze kvůli neschopnosti přivést a svěť potomky
- **otázka kulturní relativity** je podstatná při výkladu Bible. Jen se s ní nesmí zacházet svévolně. Z kontextu celého Pavlova NZ díla lze usuzovat, že výroky proti homosexualitě nebyly jen situačním názorem, který komentoval dění na určitém místě. Navíc měly Pavlovy výroky vždy punc Bohem inspirované autority.

B. Mimobiblické argumenty

- jsou-li dva lidé dospělí, mají právo se rozhodnout i v otázce své vztahové a sexuální orientace
- každý má právo na soukromí
- homosexuální orientace je geneticky zakódována, nelze ji měnit
- morální hodnoty se vyvíjí jako se vyvíjí společnost
- také zvířata se někdy chovají homosexuálně

III. Praktikovaná homosexualita je hřích

A. Bible

- Kromě již zmíněných textů v oddíle I.A, které všechny problematizují homosexuální životní styl, je třeba uvážit ještě následující:
- **Gn 1,27, Mt 19,5-6** - základní kontext života člověka je heterosexuální manželský vztah
- **Jd 7** – o Sodomě a Gomoře s poukazem na „nemorálnost/ zvrhlost“ – tedy zřejmě narážka na sexuální souvislosti
- **Sd 19** – Gibejská zvrácenost analogická k té sodomské. Zde o sexuálních souvislostech těžko může být pochyb, neboť na závěr došlo ke znásilnění Lévijskovi manželky
- **Řím 1 (především verše 26-27)** – nejzávažnější text týkající se lidského pádu a jeho nejrůznějších důsledků. Homosexualita jmenována jako jeden z projevů a důsledků univerzální lidského zbloudění od Boha, kdy lidé zaměnili slávu Stvořitele, za úctu (zbožňování) čehokoliv stvořeného. Tedy homosexuální jednání je jedním z důsledků zásadního porušení lidského nitra. Není tedy ani „tím nejhorším hříchem“, ani „obzvlášť hrozným hříchem“. Nicméně je jmenováno vedle mnoha jiných příkladů jako projev lidské hříšnosti přítomné ovšem u každého člověka bez rozdílu. Důležitá je zde Pavlova argumentace na základě „přirozenosti“ (řec. „fysis“). To je zvláštní argument, se kterým jsou vždy v etickém uvažování starosti. Co je přirozené dnes, nemusí se tak jevit o generaci později. Je to tedy tenký led, na který se Pavel nicméně, s důvěrou v Boží osvětlování skutečnosti, vydává.
- **1 Tim 1,9-10** – ČEP: „zvrhlíci“ (řec. „arsenokoitais“) – velmi pravděpodobně ve významu lidí praktikující homosexuální životní styl. Možná ale jen ve specifickém významu mužských prostitutů.

B. Mimobiblické souvislosti

a. argumenty z hlediska předpokladů

- argument práva na soukromí neobhajuje jednání, které je v rozporu s morálními normami. Pokud je tedy homosexualita v tomto rozporu, nelze tvrdit, že na ni má podle své individuální svobody člověk právo.
- argument „z přírody“ (homosexuální jednání zvířat), nelze použít, protože zvířata dělají i jiné věci, které bychom nepřipustili (např. kanibalismus)
- historicky byla homosexualita vždy vnímána jako cosi nepatřičného, ne-běžného, a to i v kulturách, kde své určité velmi jasně omezené, nicméně zavedené místo měla (např. známá praxe obdivu a vydržování mladých chlapců mezi aristokraty v antickém Řecku. Zde však patrně nedocházelo, anebo nemělo docházet k pohlavnímu styku)

b. argumenty z hlediska důsledků homosexuálního životního stylu

- homosexualita neumožňuje rozvoj zdravých rodinných vazeb včetně plození potomků – je tedy biologicky i sociálně proti přirozenosti
- z toho lze usoudit, že homosexuální partnerský vztah nevede k naplnění, neboť neodpovídá dobrému a smysluplnému stvořenému řádu
- to je možno podpořit i faktem výrazně vyšší promiskuity u homosexuálně žijících lidí. Statistiky z různých oblastí se sice liší, ale v zásadě ukazují, že promiskuita u homosexuálů je nesrovnatelně a mnohonásobně vyšší než u heterosexuálů. Viz např. <http://www.frc.org/get.cfm?i=IS04C02>. Odhaduje se například, že v obecném měřítku kolem 30-35 % homosexuálních mužů vystřídá kolem

80 sexuálních partnerů za svůj život.

- homosexuální pohlavní styk výrazně zvyšuje riziko nákazy pohlavními chorobami včetně AIDS. V r. 2003 např. bylo v USA mezi nově nakaženými virem HIV celých 63 % nakaženo při homosexuálním pohlavním styku.

IV. Poznámka na závěr

Na základě prověřených souvislostí z Písma, minulosti i současnosti se domníváme, že homosexuální sklon je jedním z mnoha projevů základního lidského zbloudění (hříchu) tak, jak jej vykresluje apoštol Pavel (Ř 1). K tomu je ovšem třeba několik zásadních poznámek.

Předně, toto zbloudění (pád, hřích) se týká každého člověka (Řím 2,1; Mt 7,2; Řím 3,23!), homosexuální jednání není tedy závažnějším hříchem než selhání v jiných oblastech.

Dále jsme přesvědčeni, že samotný sklon k homosexualitě nelze přičítat konkrétnímu člověku za vinu. Proto je zásadní v otázce homosexuality citlivě rozlišovat mezi *orientací* a *jednáním*. Bible, ani zdravý rozum nás nevedou k morálnímu hodnocení samotné orientace. Záleží však na tom, jak s touto orientací (sklonem) daný člověk nakládá, jak žije.

Na závěr ještě zbývá zdůraznit, že sexualita je jen jedním z projevů daleko hlubší touhy, která se týká každého člověka. Touhy po skutečné blízkosti a přijetí. V tom jsme všichni na jedné lodi. A jsme povoláni samotným Bohem k tomu, abychom jeden druhému, slovy i životem, dosvědčovali, že skutečnou Blízkost lze nalézt u Něj. Jistě i ve vztahu k homosexuálně orientovaným lidem, kteří žijí často v trpkém vnitřním osamění, je toto povolání nanejvýš naléhavé.

V. Otázky k diskusi

- Jak otevřít církev homosexuálně žijícím lidem, aby mohli zažít vztahy ve společenství a tak se přiblížit evangeliu?
- Máme problém s homofobií (odporem, předsudkem, štitivostí) vůči homosexuálům? Proč?
- Jak se stavíte k otázce ordinace homosexuálně žijících duchovních? A může se homosexuálně žijící člověk zapojit do určité laické služby ve sboru?
- Jak může vypadat dobrá „prevence“ homosexuality? Je možné vůbec něco takového?